

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕
ไม่ว่าธรรมชั้นใดสตินี้พราກไม่ได้

สรุปทองคำและดอลลาร์วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ทองคำได้ ๖ กิโล ๔๖ บาท ๗๒ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๔,๖๑๖ ดอลล์ ทองคำที่ได้หลังจากวันที่ ๑๑ เมษายน ผ่านมานี้ ได้ทองคำเพิ่มเข้าไปอีก ๑๔๗ กิโล ๖๐ บาท ๒๖ สตางค์ รวมทองคำทั้งหมดได้ ๕,๒๐๗ กิโล หลวงตาตายจะเป็นเปรตเป็นผีเฝ้าเมืองไทยอยู่แน่แหละ ถ้าไม่ได้ทอง ๑๐ ตันแล้ว หลวงตาตายจะเป็นเปรตจะไม่เหมือนเปรตตัวใดนะ เปรตตัวนี้จะอาละวาดสุดขยอเลยเถียว เวลานี้ก็อาละวาดกระเป่าทองคำ ดอลลาร์ เงินสด เวลายังมีชีวิตอยู่อาละวาดตามนี้เสียก่อน พอตายแล้วพาดหมดเลยเมืองไทย ให้เสียงร้องแก็ก้าก ๆ เป็นไรวะ

ใครจะไปก็ไปนะที่ว่ากลัวก่อน อย่ามายุ่งกับเรานะ เราอยากไปเมื่อไรก็ไป พวกนี้ยุ่ง จะไปไหนแอบ ๆ เราไม่ได้เอาก่อนดินอะไร ๆ ติตรถไป ปาข้างหลัง ถูกหน้าใครก็ตามว่าจั้นเถอะ คือเราไปแบบไม่มองคน ไปไปอย่างนี้ถูกหน้าใครก็ตาม เพราะมันคอยแอบ ๆ จากนั้นไปก็ไม่ไกล อย่างมากคิดว่าไม่เลย ๔๐ นาทีแหละ เราไปหนหนึ่งแล้ว ปีกลาย เราเพิ่งไปเห็นนั้นเป็นครั้งแรก เขาไปปลุกอะไรขึ้นพอเป็นศาลาได้พัก เขาก็เขียนจดหมายมาหาเราเหมือนกันที่สร้างศาลาหลังนั้น เราไปเราไปดู ก็ไม่หรรษาอะไรมากนัก ธรรมเนียมการก่อสร้างนี้ขัดกันมากนะ คือขัดกับจิตตภาวนา การภาวนานี้จะไม่ให้อะไรยุ่งเลย จะมีแต่งงานของจิตตภาวนาล้วน ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนจับปู้ไปเลย สติต้องเป็นที่หนึ่ง สติมาที่หนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะธรรมชั้นใดสตินี้พราກไม่ได้นะ สติเป็นพื้นฐานจำเป็นมากที่สุดแล้ว แล้วก็เข้ากับพระบาลีที่ว่า สติ สพฺพตฺถ ปตฺถิยา สติจํตฺตองฺปรารธนา ในที่ทั้งปวง ไม่มีเว้นนะ ทั้งปวงเลย

ที่นี้เวลาเราประกอบความเพียรมันก็มาลงจุดนี้ เผลอสติเมื่อไรนั้นละความเพียรขาดในตอนนั้น เผลอแย็บขาดแย็บ จึงได้รู้ โอโฮ สตินี้สำคัญมากนะ คือสติตั้งจ่อลงไป มันจะเป็นความรู้รอบของจิต คือสติครอบจิต จิตจะรู้ เมื่อมีสติแล้วจะทราบเรื่องราวรอบตัว ๆ ถ้าไม่มีสตินี้ชานไปทั่วโลกก็ไม่ว่านะ พอมีสติจ่อปู้ เฉพาะอย่างยิ่งมันก็รู้อยู่ในตัวเอง สมมุติว่าเราตั้งบทคาบบริกรรม สติก็จับอยู่อย่างนั้นเลย จับอยู่ในคาบบริกรรมไม่ให้เผลอเลย ถ้าใครทำได้อย่างนี้แล้วชื่อนี้เลย ไปได้ไม่สงสัย เพราะได้เคยทำมาแล้วที่มาชี้แจงให้พี่น้องทั้งหลายทราบนี้เราทำมาแล้วนะ ตอนที่จิตเจริญแล้วเสื่อม ๆ หาทางออกทางเข้าทางไหนไม่ได้ แต่ในหัวอกนี้แหม เหมือนไฟไหม้กองแกลบนะ เผลออยู่นี้ โห จิตเสื่อมนี่ทุกข์มากจริง ๆ นะ ไม่ลืมเลยนะเราจิตเสื่อม อยู่ที่ไหน ๆ หาความสบายไม่

ได้เลย ไม่ได้ยินดีกับอะไรเลยนะจิตเสื่อมนี้ มีแต่ความทุกข์ ไม่ได้สนใจกับอะไรว่าจะดีในโลก เมื่อจิตไม่ดีเสียอย่างเดียวเลยอะไรล้มเหลวไปหมดนะ

จึงได้พิจารณาย้อนหน้าย้อนหลัง นี่ละตอนจะเอากันนะ ตอนจะได้หลักได้เกณฑ์ เอ้ ที่มันเจริญแล้วเสื่อม ๆ เจริญขึ้น ๑๔-๑๕ วัน ทำความ پاکเพียรแทบเป็นแทบตาย ขึ้น ๑๔-๑๕ วันก็ไปถึงความสงบแนว ที่นี้บังคับไว้ มันจะเสื่อมไม่ให้เสื่อม บางคืนไม่นอนเลยนะกลัวมันจะเสื่อม มันก็เสื่อมไปต่อหน้าต่อตา เสื่อมไปอย่างนั้น ขึ้นไปถึงนั้นแล้วเสื่อม ๆ นี่ทำให้คิด เอ้ เป็นเพราะอะไรนา ขึ้นไปแล้วอยู่ได้เพียงสองสามคืน จากนั้นก็ไหลลงเรื่อย ๆ ไม่ฟังเสียงเรารั้ง ดึงไว้เท่าไรรั้งไว้เท่าไรไม่อยู่ ผิงลงหมด ยังเหลือแต่อิตาบัว คือหมดค่าหมดราคา ยังเหลือแต่อิตาบัวเท่านั้น เอาอีกตั้งอีก เหมือนกลิ้งครกขึ้นจอมปลวกไล่ขึ้นไป ๆ พอไปถึงนั้นอยู่ได้ ๓ วันลง

เมื่อหาทางออกไม่ได้แล้วก็คิดย้อนหน้าย้อนหลัง เอ้ มันอาจจะเป็นเพราะเรากำหนดเฉพาะผู้รู้เท่านั้น สติอาจเผลอไปก็ได้ มันถึงเสื่อมได้ เอ้า คราวนี้เราจะเอาค่าบริการ ให้ติดอยู่กับค่าบริการมันจะมีจุดที่ตั้ง วางั้นนะ ให้อยู่กับค่าบริการ เพียงกำหนดจิตด้วยสติเฉย ๆ ไม่พอ คิดว่าอย่างนั้นนะ เอ้า คราวนี้จะให้อยู่กับค่าบริการ เรื่องเสื่อมก็ดีเรื่องเจริญก็ดี เป็นพินเป็นไฟเผาเราทั้งสองอย่างนี้มาตลอด คราวนี้จะไม่สนใจ เอ้า เสื่อม ๆ ไป เจริญ ๆ ไป คราวนี้เรื่องพุทธโธกับเรา นิสัยเราชอบพุทธโธ ค่าบริการคือพุทธโธกับสติติดกันอยู่กับจิตเลย อะไรจะเสื่อมจะเจริญก็ตาม อันนี้จะเสื่อมไปไม่ได้ จะไม่ให้ผลอคราวนี้ ไม่ให้ผลจริง ๆ

คือเราไม่ได้เหมือนใครนะ อันนี้รู้สึกเหมือนใครได้ยากเหมือนกัน มันจริงจังมากนะเรา พอลงใจแล้วทดสอบทุกสิ่งทุกอย่าง เอ้าลงจุดนี้ลงกับบริการเท่านั้น เอละที่นี้ตัดสินลงแล้ว พอตัดสินปั้พุทธโธติดแนบเลย เผลอไม่ได้วางั้นนะ ก็เป็นโอกาสอันดีที่พ่อแม่ครูจารย์มันไปเผาศพหลวงปู่เสาร์ ท่านก็สั่งเสียว่า “ท่านมหาอยู่นี่นะ ไปเผาศพกลับมาแล้วจะมหา ท่านมหาอยู่นี่นะ อยู่คนเดียว” ก็อาจจะเป็นโอกาสอันเหมาะกันก็ได้ อยู่คนเดียวก็คนเดียวจริง ๆ เลย

ตั้งแต่นั้นแล้วค่าบริการพุทธโธกับสตินี้จะไม่ให้ผล จับติดเลยไม่ยอมให้ผล มันจะเคลื่อนจะไหวไปไหนไม่ให้ผลเลย นี่แหละกองทุกข์อันหนึ่ง กองทุกข์บังคับจิตด้วยสติไม่ยอมให้มันเผลอไปไหนเลย ทุกข์มากเหมือนกัน แต่ความมุ่งมั่นที่จะเอาให้ได้ เหตุได้ผลกันมันมุ่งมั่นมาก มันจึงไม่ลำบาก มุ่งใส่สติ ๆ จับติดตลอดเลยตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ ไม่ยอมให้ผลจริง ๆ ทำงานปิดกวาดนี้จ่ออยู่ตลอด ปิดกวาดลานวัดจ่อตลอดไม่ยอมให้ผล เหมาะกับอยู่คนเดียว นี่ละเราตั้งรากฐานที่แรกที่เจริญแล้วไม่เสื่อมได้หลักจากอันนี้ สติสำคัญมากทีเดียวขึ้นเด่น สติจับไว้ตลอดค่าบริการไม่ให้

ผลออกจากกัน เอ้า เจริญ ๆ ไป เสื่อม ๆ ไป ไม่เอาไม่สนใจ แต่เรื่องคำบริกรรมกับสตินี้จะเสื่อมไปไหนไม่ได้ ชัดกันเลย

ก็ไม่นานนัก นี่แหละเอาจริงเอาจังไม่นานนะ บีบมันเข้า ๆ อยู่อย่างนั้น นี่อันหนึ่งแสนทุกขนะ บังคับสติกับจิตให้อยู่ด้วยกัน ไม่ให้ยอมหนีไปไหนเลย เป็นภาวะที่หนักมากที่เดียวอยู่ภายในใจ เอากันอยู่นั้นตลอดเลยเหมือนกับนักโทษมหันตโทษนั้นแหละชัดกัน ไม่นาน ที่นี้จิตก็ค่อยสงบ ๆ แน่ว เพราะมันอยากออกเท่าไรมันออกไม่ได้ อยากคิดไปอะไรคิดไม่ได้เลย นั่นแหละที่ว่าทุกขตรงนี้ สติบังคับไม่ให้ออกเลย เอ้า ทุกขเป็นตายก็ให้อยู่กับที่นี้ จะไม่เอาอะไรทั้งนั้น ตลอดความเสื่อมความเจริญของจิตที่เคยเป็นมาไม่สนใจ จะเอาจุดนี้จุดเดียว

เสื่อมเจริญเป็นยังงี้ให้รู้กันตรงนี้คราวนี้ เพราะมันทุกขแสนทุกขมาแล้ว แต่เรากำหนดวันไม่ได้ แต่ว่าไม่นานนะ ที่บีบกันอยู่ตลอดเวลาไม่นาน ที่นี้จิตก็ค่อยรู้สึกตัว ละเอียดเข้าไป ๆ พุทโธติดตลอด สติติดตลอดไม่ให้ผลอ จนกระทั่งพอมันเข้าไป ละเอียดจริง ๆ แล้วพุทโธหายเลย นี่มันเห็นอยู่ในนั้น ที่บริกรรมพุทโธ ๆ หายไปหมด กำหนดก็ไม่ได้นะ ไม่มี ตั้งใจจะกำหนดให้เป็นพุทโธไม่มีเลย มีแต่ความละเอียดของจิต แน่ว เกิดงนะ อ้าว ทำยังงี้ที่นี้ ก็เราบริกรรมพุทโธมาตลอด ที่นี้พุทโธไม่มี กำหนดยังงี้ก็กำหนดไม่ออก ไม่มีเลยทำยังงี้ ที่นี้มันก็มีอันหนึ่ง เอ้า ถ้าพุทโธหายไปความรู้ไม่หาย ให้สติจับอยู่กับความรู้ที่ละเอียด ให้อยู่กับตรงนั้น มันรู้สึกตัวอยู่ในนั้น แล้วจับกับความละเอียดของจิตที่มันบริกรรมพุทโธไม่ได้ มันละเอียดขนาดนั้นนะ

พอบริกรรมพุทโธไม่ได้ก็ให้อยู่กับความรู้อันนั้น จ่ออยู่นั้นเลย ที่นี้พอมันได้ จังหวะมันก็คลี่คลายออกมา เรียกว่าจิตสงบนั้นแหละ พอมันคลี่คลายออกมา พอพุทโธบริกรรมได้บีบจับติดปั๊บอีกเลย ติดอย่างนี้ ที่นี้ได้ความเป็นบทเรียนอันหนึ่งแล้ว **เวลาจิตละเอียดจริง ๆ นี่ไม่มีคำบริกรรม หหมด กำหนดยังงี้ก็ไม่มี ไม่มีเลย** ที่นี้พอมันคลี่คลายออกมากำหนดได้บีบจับติดปั๊บ มันก็ลงอย่างนั้นอีก คือสงบเข้าไปอย่างนั้นอีก มันก็มีวิธีการได้ละซีที่นี้ พอมันละเอียดเข้าไปอยู่ที่ความละเอียด หลายครั้งหลายหนก็สร้างฐานขึ้นมาเป็นความสงบเป็นความเย็น ความรู้ที่เด่นขึ้น ๆ จำให้ตื่นะผู้ปฏิบัติ

สตินี้เป็นไม่ถอยนะ ถอยไม่ได้สติ ต้องติดแนบตลอดเลย ที่นี้มันก็ค่อยสร้างฐานขึ้นมาแน่นหนามั่นคงขึ้นมา ๆ จนกระทั่งถึงที่มันขึ้นไปเจริญอยู่สองคืนสามคืนนั้นละ ไปอยู่ที่นั่น ขึ้นถึงนี้แล้วมันเคยเสื่อม เอ้า เสื่อมไปไม่สนใจกับมัน แต่พุทโธจะไม่ปล่อยไปถึงนั้นก็อยู่กับพุทโธอีก ไม่สนใจกับความเสื่อมความเจริญ ที่นี้ไม่เสื่อมนะ เอาอยู่นี้ เสื่อมไม่เสื่อมเราไม่สนใจ แล้วก็ยิ่งละเอียดเข้า ๆ นี่เรียกว่าตั้งรากฐานในเบื้องต้น จากนั้นจิตก็แน่นหนามั่นคงเข้าเรื่อย ๆ

พอท่าน (หลวงปู่มั่น) ไปเผาศพหลวงปู่เสาร์มาเราก็ไปรับท่านที่พระธาตุพนม พอมากับท่านมาถึงนี้แล้วที่นี้ก็พืดใหญ่เลย ที่นี้หมดภาระแล้วจะเอากันให้ถึงเหตุถึงผล จิตได้หลักแล้วคราวนี้ จะเอาให้หนักยิ่งกว่านี้อีกมันก็ชัดกัน นั่นละตอนนั้น หลังจากไป พระธาตุพนมมาถึงดูเหมือนจะเดือนพฤษภาฯ หรือจะเข้ามิถุนาฯ ละมั้งเราก็ก้ม ๆ เสีย แต่มันจวนจะเขาจะลงทำอะไรทำมาแล้ว พอมาถึงที่นี้หมดภาระละ เอาละที่นี้พืดกันเลย นี่ ละตอนนั่งตลอดรุ่งนะ พอมันได้ที่ก็ก้าวเข้าสู่ที่นั่งตลอดรุ่ง ชัดกันใหญ่เลย ที่ว่าให้ฟัง ที่ว่า กันแตก ระยะนี้ละเอากันอย่างหนัก เพราะเคียดแค้นสุดกำลังทีเดียว ถึงขนาดที่ว่าถ้าจิต เราเสื่อมคราวนี้แล้วเราต้องตาย จะเป็นอื่นไปไม่ได้ ทนอยู่ไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้น เมื่อ เรายังไม่ตายจิตเราจะเสื่อมไปไม่ได้ พืดกันอยู่อย่างนี้ มันก็ไม่เสื่อม นี่หมายถึงว่ามัน เช็ดหลาบ

โถ จิตเสื่อมนี้ทุกข์มากจริง ๆ นะ ไม่ใช่ธรรมดา เราจึงได้ยกข้อเปรียบเทียบมา ให้เพื่อนฝูงฟัง เหมือนอย่างคนที่มีเงินมีทองเป็นล้าน ๆ แต่ไปล่มจมด้วยเหตุใดเหตุ หนึ่งเสีย แล้วยังเหลือเงินอยู่ในบ้านในเรือนประมาณเป็นหมื่นเป็นแสนไม่ได้สนใจจะ หนุนนะมันไปเสียใจอยู่ที่เงินจำนวนมากที่มันล่มจมไปหนุนนะ มันไปอยู่หนุนนะ เงินมีอยู่ใน กระจเป่ามันก็ไม่สนใจ มันไปเสียใจอยู่กับเงินที่ล่มจมไปนั้น นี่ละที่จิตเกิดความเสียใจ เพราะจิตเรานี้มันภาคภูมิตัวเองเหมือนกับว่ามีเงินล้าน ที่นี้มันไปจมเอาเสียไม่มีอะไร เหลือเลย แล้วจะไปสานหวดขายเอาเงินล้านมีอย่างเหรอ กลิ้งเลย แต่มันไม่ท้อใจเท่า นั้นเอง ทุกข์มากนะ ทุกข์แสนสาหัส เราเห็นประจักษ์ตัวของเราเอง อยู่ที่ไหนหาความ สบายไม่ได้เลย เหมือนไฟไหม้กองแกลบเผาอยู่ในนี้ มันอะไรพูดไม่ถูก ถ้าเป็นไฟก็ไม่ แสดงเปลวแต่เป็นถ่านไฟแดงโร้ มันเผาหัวอก

นี่ละการตั้งจิตต้องได้ใช้การพิจารณาอย่างมาก ถ้าเราไม่พิจารณานี้เราก็ดั่ง ตัวไม้ได้ จะพืดจะเหวี่ยงกันไปก็ไม่ได้เรื่องได้ราว จึงได้มาจับอันนี้ติด ๆ แล้วก็เอากันได้ เลยจึงได้มาสอนหมู่เพื่อน เพราะสอนอะไรเราทำมาแล้ว เป็นอาจารย์ชั้นเอก ๆ มาแล้ว สอนจึงไม่ผิด วิธีการที่เป็นยังไง เรื่องสติมาเห็นคุณค่าตอนนี้ ที่ว่าสติสำคัญมาก ๆ สำคัญที่เรามาทำตัวของเราให้เห็นเด่นชัด จากนั้นพอมันก้าวขึ้นถึงขั้นนั่งตลอดรุ่ง จิต มันฝังลงไปแล้วที่นี้รู้ขึ้นมาเลย ที่นี้ไม่เสื่อม ถึงไม่เสื่อมก็ตามความเช็ดหลาบยังมีน้ำ หนักมากอยู่ ถึงไม่เสื่อมก็ไม่เชื่อ จะให้ถอยกันถอยไม่ได้มันจะหลอกเราอีก มันก็ชัดกัน ใหญ่

มัน ๙ คืบ ๑๐ คืบที่นั่งตลอดรุ่ง ๆ เป็นแต่เพียงว่าไม่ติดกัน เว้นสองคืบบ้างสาม คืบบ้าง นั่งเรื่อย ๆ คิดดูจนกันแตก ที่แรกมันก็ไม่แตก คืบแรก ๆ มันออกร้อนธรรมดา เหมือนไฟเผา ครั้นต่อไปออกร้อนมันก็พองเพราะนั่งไม่ถอย จากพองมันก็แตก จาก

แตกมันก็เลอะ มันไม่ถอยไม่ได้สนใจจะกั๊กกันแตก สนใจกับกิเลสเท่านั้นมันหนักอยู่ตรงนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่มีอารมณ์ในร่างกาย มันจะเป็นจะตายเป็นไม่ถอยนี่อันหนึ่ง ความมุ่งมั่นนี้แรงมาก ความมุ่งมั่นจะเป็นพระอรหันต์นั่นเองไม่ใช่อะไร จะให้เป็นพระอรหันต์เท่านั้นในชาตินี้ เพราะได้เชื่อธรรมะพ่อแม่ครูอาจารย์มันแล้ว

ท่านบอกว่า กิเลสก็ดีธรรมก็ดี อยู่ในท้องฟ้ามหาสมุทรที่ไหนไม่มี มีอยู่ที่ใจ ท่านไปหาอะไรหาอรหัตตธรรม ไม่ลืมนะ อันนั้น ๆ ไม่ใช่กิเลสไม่ใช่ธรรม ท่านว่า **ธรรมแท้ กิเลสแท้อยู่ที่ใจ** ให้ท่านเอาลงที่ใจ จิตตกาวนาเอาให้หนักนะ ท่านว่า **ท่านจะได้เห็นทั้งกิเลสทั้งธรรมอยู่ที่ใจนั้นแหละ** ว่าอย่างนี้เราไม่ลืมนะ กิเลสก็ดีธรรมก็ดีจะเห็นจะเจอกันที่ใจ ที่อื่นไม่มี เอาลงตรงนี้นะ ท่านว่า มันก็ชัดเจนตรงนั้น เพราะเราเป็นเถรตรง ถ้าเชื่อตรงไหนมันเอาจริงเอาจัง มันก็ได้มันแหละ มาได้นั่งตลอดรุ่งทุกคืนไม่มีพลาดนะ จิตลงแดนอัศจรรย์ได้ทุกคืน เวลามันลงนี้ โธ อัศจรรย์จริง ๆ ทั้ง ๆ ที่กิเลสเต็มหัวใจอยู่นะ แต่มันก็อัศจรรย์ตามขั้นของมัน เพราะเราไม่เคยรู้เคยเห็นก็อัศจรรย์เต็มหัวใจนั้นแหละ

แต่ละครึ่ง ๆ นี่มันอัศจรรย์ตัวเองเต็มหัวใจ ได้สักสี่พยานแล้วเพิ่มกำลังวังชาทุกอย่างขึ้น ต่อจากนั้นก็ยิ่งก้าวเข้าไป ทีนี้จิตเป็นภูเขาแน่นปึ๋งเลยเทียว แน่นก็ไม่ได้ถอยไม่ได้เชื่อมัน มันเซ็ดตั้งแต่นั้นแล้ว จะเป็นจะตายตั้งปีหนึ่งกับห้าเดือน เดือนพฤศจิกายนปีนี้ จิตเสื่อม ปีหน้าเดือนพฤศจิกายนผ่านมา ผ่านไปจนกระทั่งถึงเดือนเมษาฯ เป็นก็เดือนพฤศจิกายนเดือนนี้แล้วพฤศจิกายนเดือนหน้าเป็นหนึ่งปี แล้วธันวาคม มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน ๑ ปีกับ ๕ เดือน นี่ละที่ไฟเผาหัวอก ไม่ลืมนะ แหมมันทุกข์จริง ๆ

จากนั้นแล้วมันก็ไม่เสื่อม ตั้งหลักได้ด้วยพุทโธ พอมันไม่เสื่อมก็เอากันใหญ่จนถึงขั้นจิตนี้เป็นภูเขาเป็นหินทั้งแท่งเลย ไม่เสื่อมก็ไม่ยอมเชื่อมัน มีแต่ขยำเข้าเรื่อยจะเพิ่มเข้าไปอีก มันก็ลงถึงขั้นเต็มที่ ๆ สมมติเต็มภูมิ จิตเท่ากับภูเขาแน่นปึ๋งเลยเทียว อยู่ที่ไหน ๆ ไม่มีหวั่นมีไหว อยู่ในหัวอกแน่นปึ๋ง มีแต่ความอัศจรรย์อยู่ในจิต ในขั้นสมมติก็อัศจรรย์นะ เพราะเราไม่เคยมีเงินมากเท่านี้ สมมุติว่าเกิดมาเราไม่เคยมีเงินหนึ่งพันบาท เราได้หนึ่งพันบาทแล้วภูมิใจ เขาได้เป็นล้าน ๆ เขาไม่เห็นภูมิใจ เราได้พันบาทนี้ภูมิใจ มันภูมิใจกับภูมิธรรมของตัวเอง

จากนั้นแล้วก็ถูกพ่อแม่ครูอาจารย์ขนาบ เรื่องพ่อแม่ครูอาจารย์ขนาบนี้เป็นระยะ ๆ ขนาบไล่ออกทางวิปัสสนาทางปัญญานี้ก็ออก ออกจากนั้นก็ผาง นี่ละขั้นปัญญาที่เวลา มันออกแล้วใครคาดคิดไม่ได้นะเรื่องปัญญา สมมติเต็มภูมิเหมือนน้ำเต็มแก้ว สมมติเมื่อเต็มภูมิแล้วพอเหมือนกัน เหมือนน้ำเต็มแก้วจะทำให้เลยนั้นไม่เลย เป็นหินอยู่อย่างนั้นให้เลยจากนั้นไปไม่มี นี่เรียกว่าสมมติเต็มภูมิเหมือนน้ำเต็มแก้ว ทีนี้พอเปิดทางวิปัสสนา

ไม่ได้เป็นอย่างนั้นนะ มันเป็นท้องฟ้ามหาสมุทรไปแล้ว พอเปิดออกพิจารณาทางด้าน ปัญญา มันเบิกกว้างออก ๆ

สมาธิเพียงเท่านั้นแต่ก่อนก็อัครจรยตัวเอง พอก้าวออกสู่ปัญญาเท่านั้น มันเลยมา เห็นโทษของสมาธิ มันนอนตายเฉย ๆ มันไม่ได้แก้กิเลส ปัญญาต่างหากแก้กิเลส แล้ว ปัญญาต่างหากที่จะเห็นสิ่งต่าง ๆ ในสมาธิไม่เห็น ก็ไม่เห็นจริง ๆ นะ มีเท่าไรก็ไม่เคย เห็นวี่ ๆ แว ๆ อะไรรอกไปจากสมาธิ พอก้าวออกทางด้านปัญญาเหมือนเราออกจาก ห้อง มองดูที่ไหนมันแว้งว้าง ๆ ไปเรื่อยด้วยปัญญานะ ที่นี้กิเลสมันก็เห็น ทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มาเกี่ยวโยงกันมันก็เห็นไปละซิ ท่านบอกบาปบุญนรกสวรรค์พรหมโลกนิพพาน ปิด ได้ยังไง ว่าอย่างนี้เลยเอาสติ ๆ ร้อน ๆ นะ

พอตัวนี้จำสิ่งเหล่านั้นมีอยู่แล้วนี่นะ มันหลับตาเฉย ๆ มันไม่เห็น พอลืมตาขึ้น มากน้อยมันก็เห็นละซิที่นี้ แล้วจะค้ำพระพุทเจ้าได้ยังไง ก็ท่านสอนไว้หมดแล้วเป็น แต่เพียงว่าเราตาบอดมันไม่เห็นเท่านั้น พอกระจำงไปนี่สติปัญญานี้เพลิน การฆ่ากิเลสก็ เพลิน อีกอย่างหนึ่งถ้าหากว่าความมุงมันในแดนพันทุกขไม่มีกำลังมาก ดีไม่ดีมันอาจ จะเพลินกับสิ่งเหล่านั้นเป็นการกดถ่วงเวลาให้ล่าช้าไปก็ได้ นะ ความรู้ความเห็นในสิ่ง ต่าง ๆ บาปบุญนรกสวรรค์เปรตผีประเภทต่าง ๆ มันรอบกันอยู่ในหัวใจ แต่ไม่ใช้ เรื่องแก้กิเลส นั้นมันแก้กัน เข้าใจไหม อันนี้ไม่ใช่เรื่องแก้กิเลส

เรื่องแก้กิเลสคือความเพียรสติปัญญาหยังลงหากิเลสต่างหาก แก้กิเลสได้ตรงนี้ เลิศอยู่ตรงนี้ อันนั้นไม่ได้เลิศ มันก็พลิกกลับมามันไม่ค่อยสนใจ ถึงยังงั้นมันก็ไม่พ้นที่ มันจะรู้เพราะมันเกี่ยวโยงกันอยู่ความรู้นี้ ท้องฟ้ามหาสมุทรยังแคบ อันนี้ยังกว้างกว่า นั้นอีกเวลามันออกของมัน ท่านทั้งหลายฟังซิ การพูดอย่างนี้ใครมาพูดให้ท่านทั้งหลาย ฟัง เราเกิดมาแต่โคตรพ่อโคตรแม่เรา โคตรพ่อโคตรแม่ก็ไม่เคยพูดให้เราฟัง พูด ธรรมะประเภทนี้ แต่มันก็มาเป็นขึ้นอย่างใจนี้ปิดได้ยังไง ที่นี้เวลามันเบิกกว้างออกมานี้ กิเลสตัวไหน มันก็หยังตั้งแต่กิเลสก่อน

ท่านบอกกิเลสอยู่ในหัวใจ ผิดไหมพระพุทธเจ้าบอก ท่านบอกว่ามันอยู่ท้องฟ้าที่ ไหน บอกอยู่ในหัวใจ ธรรมก็อยู่ในหัวใจ ที่นี้เวลาพิจารณาเข้าไปแล้วกิเลสมีมากน้อยมัน ก็เห็นที่หัวใจ ๆ แล้วธรรมมีมากน้อยมันก็แก้กันที่หัวใจรู้กันที่หัวใจ นี่ทั้งธรรมทั้ง กิเลสมันรู้มันแก้กันอยู่ภายใน ๆ ออกเรื่อย ๆ กิเลสประเภทหยาบกลางละเอียด มันเป็นลำดับลำดับ ประเภทหยาบนี้ต้องพืดต้องเหวี่ยง สุดพืดสุดเหวี่ยงประเภทแรก หนักมากที่สุด ร่างกายก็หนัก ทางด้านจิตใจฝีกทรมาณก็หนัก จากนั้นก็ก้าวออกทาง กิเลสส่วนกลางส่วนละเอียด ทางปัญญานี้หนักเข้าโดยลำดับ กิเลสอ่อนลง ๆ มันก็รู้เห็น อยู่อย่างนั้น

กิเลสแต่ก่อนมันแข็งขนาดไหน ปัญหานี้ลุ่มทั้งหยาบ ๆ ก็รู้ พอพิตไปหลายครั้ง หลายหนไม่หยุดไม่ถอยทางนี้ก็กำลังขึ้นก็ขัดกัน ทั้งเขาทั้งเราทั้งกิเลสทั้งธรรมลุ่มหยาบ ๆ ละที่นี้ มันเอากันนะ สุดท้ายก็มีแต่กิเลสลุ่มหยาบ ธรรมะไม่ลุ่ม ไม่ลุ่มขัดกันเรื่อยเลย นี่ละที่ว่าแดนอัศจรรย์ไม่มีอะไรเกินจิต ขอให้เปิดจิตออกเถอะ สิ่งที่มีมันเหลือเชื่ออย่าง พวกเราทั้งหลายทุกวันนี้เรียกว่าเหลือเชื่อ คือตั้งที่ว่านี้แหละ กิเลสนี้หนึ่ง ใครแก้ได้ถ้าไม่เหลือเชื่อเอาซินะ มีพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เท่านั้นแก้กิเลสในหัวใจได้ นอกนั้น เหลือเชื่อทั้งหมดในบรรดาสัตว์โลก มันจึงตาบอดตลอดไป เข้าใจไหมละ เอาตรงนี้เสีย ก่อนนะ มันเหลือเชื่อว่ากิเลสมีหรือไม่มี มันดินอยู่กับกิเลสทุกวัน มันไม่ได้เชื่อว่ากเป็น กิเลส มันเชื่อว่ากิเลสนั้นคือเรา พอว่ากเป็นเราเสียอย่างเดียวแล้วมันก็ไม่แตะกันละซิ นี่ ละเราก็ไม่เห็น

เอาตรงนี้เสียก่อนนะเบื้องต้น กิเลสอยู่ในใจของเรา เรายังไม่รู้ว่ากมีกิเลส เรา เป็นกิเลส อะไร ๆ มาที่ว่ากเป็นเรา ๆ กิเลสมาเป็นเราเสียอย่างเดียว แล้วมันก็ปิดคำว่ากิเลสไปหมดเสีย ทีนี้เราก็ลืมตัวละซิ นี่ละกิเลสเบื้องต้นเอาตรงนี้ พอเปิดจากสมาธิขึ้น ไปเป็นปัญญาแล้วมันจะเริ่มเห็นกิเลส พอเริ่มเห็นกิเลสแล้วก้าวออกเรื่อย กิเลสก็เห็น ธรรมก็เห็นไปด้วยกัน ทีนี้สิ่งเกี่ยวโยงกันกับจิตดวงนี้ซึ่งเป็นนักรู้มันก็เกี่ยวโยงกันไป บาบบุญ นรกสวรรค์ ปิดได้ยังไง ก็มันเกี่ยวโยงกันอยู่ตลอดเวลา เป็นแต่เพียงตาบอด มันไม่เห็นเท่านั้นเอง พอเปิดตาออกเท่าไรมันก็เห็นชัด ๆ เข้าไป แล้วจะไปค้ำพระ พุทธเจ้าได้ยังไง ตาแบบเดียวกัน ความรู้ของใจอันเดียวกัน รู้เห็นสิ่งไหนมีแต่พระพุทธ เจ้าทรงรู้ทรงเห็นแล้วสอนไว้แล้ว ๆ เราจะค้ำท่านได้ยังไง ๆ อ้อ ๆ มีแต่ อ้อ ๆ เท่านั้นแหละ มันก็ไปใหญ่ละซิ

ทางภายนอกมันก็รู้เห็น แต่มันก็หักจิตนะ คือทางภายนอกนั้นเหมือนเราไปเห็น ต้นไม้ ภูเขา ดินฟ้าอากาศ ผ่านไปธรรมดา แต่เห็นกิเลสนี้เห็นด้วยฆ่าด้วย เพราะฉะนั้น จึงไม่สนใจ สิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องภายนอก ไม่ใช่กิเลส แนะ มันเป็นอยู่นะ กิเลสแท้เป็น ข้ำศึกของเรา สิ่งเหล่านั้นไม่เป็นข้ำศึกถ้าเราไม่เป็นข้ำศึกในตัวเองเสีย ไปทำความชั่ว แล้วไปตกนรกหมกไหม้กับสิ่งที่เราเห็นคือนรก อันนั้นไม่เป็นภัยไม่เป็นคุณ มันเป็นภัย เป็นคุณอยู่กับเรา อะไรมาเป็นภัยเป็นคุณก็คือกิเลสพาเป็น มันก็มาแก้กิเลส หมุนเข้ามาหากิเลส ไม่สนใจกับสิ่งภายนอก ทั้งรู้ทั้งเห็นอยู่ก็ไม่สนใจยิ่งกว่าการแก้กิเลส มันก็ หมุนเข้ามาภายใน ๆ

หมุนเข้าไปเท่าไรมันก็ยังเห็นกระจ่างแจ้งออกไปโดยลำดับลำดับ ทางกิเลสก็เห็น ชัดเจน ๆ เอ้า สุดท้าย เอาแบบสุดท้ายเลย เราไม่ต้องพูดไปให้ยืดยาว พออันนี้ละเอียด เข้าไป กิเลสละเอียด ธรรมะละเอียด สติปัญญาละเอียด ๆ เข้าไป ๆ มันตามกันทันไป

หมด ทีนี้เวลามันหมดอันนี้จำแล้ว ถ้ามหาอะไรข้างนอก ทีนี้กิเลสมีหรือไม่มีมันก็รู้ พวกเราไม่ได้เชื่อว่ากิเลสมีในใจนะ พระพุทธเจ้า พระอรหันต์เท่านั้นท่านฆ่ามันด้วย ท่านเชื่อนี้อันดับแรกที่ท่านเชื่อ จากนั้นสิ่งที่ เป็นบริษัทบริวารเหมือนต้นไม้เป็นต้นแล้ว กิ่งก้านสาขา ดอกใบมันก็ติดอยู่กับต้นมันทำไมจะไม่เห็น มันเกี่ยวเนื่องกันอยู่ ทีนี้บาปบุญนรกสวรรค์มันก็เกี่ยวเนื่องกับหัวใจที่ จะรู้สิ่งต่าง ๆ มันจะปิดกันได้อย่างไร นั่นฟังซินะ มันจำอยู่อย่างนั้น

นี่ละท่านเอามาสอน ท่านสอนด้วยความตาดีจริง ๆ รู้เห็นจริง ๆ มาสอนพวกเรา พวกเราฟังด้วยความตาบอดหูหนวก ไม่สนใจ มันก็จมอีก ๆ อยู่นี่ เป็นยังไงพากันเชื่อหรือยัง แล้วยังมีอีกตลอดนะ เพราะอันนี้มีมาตั้งเดิมตั้งกับตั้งกลับ ไม่ใช่มีเพียงเท่านั้นแล้วจะดับไปสองสามวันข้างหน้านะ มีอยู่อย่างนี้ตลอดไป เป็นแต่เราไม่เห็นเท่านั้น พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ก็เห็นสิ่งที่มีอยู่เหล่านี้ พวกเปรตพวกผี สัตว์นรกเหล่านี้ มีอยู่ตลอด เป็นแต่เพียงว่า ดังที่เราเคยพูดแล้วเหมือนนักโทษ นักโทษในเรือนจำ มองไปที่ไร้ก็เต็มเรือนจำเหมือนมีแต่นักโทษคนเก่า ความจริงคนใหม่ก็มีคนเก่าก็มี

คือคนเก่ามันติดคุกติดตะรางมันพ้นโทษมันออกไป คนใหม่ไหลเข้าไปใช้ไหมละ ทีนี้มองไปมันก็เต็มอยู่แต่นักโทษ ประหนึ่งว่านักโทษคนเก่า มันไม่ใช่คนเก่า คนใหม่ก็มีคนเก่าก็มี อันนี้สัตว์นรกพวกเก่าก็มี พวกใหม่พวกไหนที่มีกรรมหนักยังไม่ได้ ออก มันก็อยู่ในนั้น เอ้า ทำชั่วไปลงไปอีก ขึ้นลง ๆ อยู่อย่างนี้ เหมือนว่านรกนี้มีแต่สัตว์ตัวเก่า ตัวใหม่ก็มี ไอ้ตัวใหม่ก็ตัวเรานี้แหละ ลูกศิษย์หลวงตาบัวมันกำลังเขียนใบสมัครกันเวลานี้ เข้าใจไหม มันบอกว่ารกไม่มี อะไรไม่มี ๆ ที่มันมี โอ๊ย.วันนี้เหนื่อย อันนี้มี ระวังให้ดีนะ

อยากให้รู้ให้เห็นนะ พระพุทธเจ้าสอนโลกด้วยพระเมตตา ล้วน ๆ บอกแล้ว ท่านไม่ถือสัสถือสา กับสัตว์โลกนะ สัตว์โลกจะว่าอะไรจะโงมตีอะไร ๆ ท่านไม่เคยสนใจ อันนี้เหนือกว่าคือความเมตตาสงสารที่ทรงรู้เห็นทั้งโทษทั้งคุณเต็มพระทัย แล้วเอามาสอนโลก โลกมันไม่เห็นมันก็เห่าว้อ ๆ ๆ บาปไม่มีบุญไม่มี ท่านก็เฉย ท่านไม่สนใจ มันทั้งเห่าทั้งกัดพระพุทธเจ้าแหละ ไม่ใช่เฉพาะทุกวันนี้ละ มันเห่ามันกัดพระพุทธเจ้ามาทุก ๆ พระองค์นั่นแหละ ไอ้พวกถึงขยะนี้ มันอยู่ในถึงขยะมันขึ้นมาเห่าว้อ ๆ เห่าปิดป้อง มันไม่ยอมให้ธรรมเข้าสู่หัวใจมัน มันปิดป้องธรรมไว้ในถึงขยะ มันไม่ให้ธรรมเข้ามาเฉียดถึงขยะได้แหละ คือถึงขยะเป็นหอบปราสาทของเขา เข้าใจไหม เป็นอย่างนั้นนะ

พระพุทธเจ้าสอนโลกจึงไม่มีถือสัสถือสาอะไรกับโลก หมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว โลกจะว่าอะไรไม่สนใจ มีแต่ความเมตตาสงสาร ใครพอฉลาดได้ เอ้า ฉุดออก ๆ ผู้ไม่ได้

มันจมน้ำก็สูญวิสัยเท่านั้นเอง ที่จะให้ท่านไปถือศีลถือสากับสัตว์โลกท่านไม่มี พระพุทธเจ้าก็ไม่มี พระอรหันต์ก็ไม่มี มีแต่ความเมตตาสงสารเท่านั้นเอง พวกนักพิจารณาจะ

นี่เราพูดถึงเรื่องการตั้งจิต เราจะไม่ได้ดั่งนั้น เราอยู่ครอบครัวเหี้ยเรื้อนนี้ ขอให้มั่งมีสติเถอะนะ คนเราจะรู้สึกตัว การทำบาปจะไม่มากนักคนมีสติ คนเชื่อธรรมทำบาปไม่มากนัก แล้วทำบุญหนักเข้าไปเป็นพื้นเป็นฐานเรื่อย ๆ ไป นี่คนมีสติ ถ้าไม่มีสติแล้ว โกรโโกโสตลอด ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ โกรโโกโสตลอด ชาตินี้ทั้งชาติจนกระทั่งวันตายตลอด โกรโโกโส ตายไปก็แบบนั้นเลย เอาปัจจุบันนี้วัดอนาคตของตัวเองของเรา ถ้ามันยังโกรโโกโสอยู่นี้มันจะเป็นอย่างนี้ เพราะต่อไปก็คือใจดวงนี้ตัวโกรโโกโสนี้จะไป โกรโโกโสข้างหน้า ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เขาไม่ไปนรก เขาไม่ขึ้นสวรรค์ เขาไม่เป็นบาปเป็นบุญธาตุชั้นนี้ เป็นที่หัวใจนะ เป็นบาปเป็นบุญ โกรโโกโสอยู่ที่หัวใจ มันคงอยู่ที่หัวใจ เอาตรงนี้ให้ตี พวกนักจำให้ตี เอาละพอ

อ่านธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่ www.Luangta.com